

Etablering af naturstier

- En guide til borgere i Skive kommune

Naturstierne i Skive kommune

I Skive kommune har vi en varieret og smuk natur. Vi har fjord, skove, heder, enge og søer og vi har mange stier, som er med til at skabe adgang til naturen. I Skive Kommunes stiplan er forslag til nye stier beskrevet og prioriteret. I stiplanen kan du også se de eksisterende stier og læse hvem der har ansvaret for at vedligeholde dem.

Ønsker du som borger at etablere en ny sti i dit nærområde, er der mange ting at overveje. Hvem skal bruge stien? Er den for gående, cyklende eller ridende? Hvilke tilladelser kræves der og hvordan skal etableringen finansieres?

De mange spørgsmål skal ikke afholde dig fra at gå i gang med at planlægge en ny rute i dit lokalområde. Det er Skive Kommunes ambition, at flere borgere skal have mulighed for at komme ud i naturen. Derfor har vi lavet denne guide, som forhåbentlig kan være en hjælp når du går i gang med dit stiprojekt.

Rigtig god fornøjelse!

Etablering af en natursti - hvordan?

Der er mange ting, man skal være opmærksom på, når man ønsker at etablere en natursti. Hvem ejer jorden, og er de med på ideen? Er der nogle restriktioner eller beskyttelser på jorden? Hvem skal anlægge stien og vedligeholde den? Og hvor skal pengene komme fra?

Lodsejeraftaler

Som det allerførste skal man sikre sig, at lodsejerne er med på ideen. Det gælder både, hvis man ønsker at opmærke en rute af en allerede eksisterende vej eller sti, og hvis man vil etablere en ny sti eller et nyt spor.

- Tag en personlig snak med lodsejeren.
- Tilret evt. stien efter lodsejerens ønsker.
- Indgå en skriftlig aftale om vilkårene for etablering og vedligehold.
- Prøv evt. med en forsøgsperiode, indtil lodsejere er tryk ved færdslen.

Ruteforløbet

Hvordan ruten skal etableres afhænger af formålet og brugerne. Nogle gange vil der være eksisterende stier og veje, som ruten helt eller delvist vil kunne forløbe ad. Andre gange kan det være nødvendigt at etablere en ny sti.

Der findes en række gode råd til hvordan en vandrerute planlægges, for at skabe den bedst mulige oplevelse. Her kan du se nogle nøgleord for den gode vandreoplevelse.

Græs, asfalt eller grus?

Stiens underlag afhænger i høj grad af brugergrupperne og projektets økonomi. En ny sti kan være alt fra et trampet spor, der holdes vedlige af folks færdsel, til en sti anlagt med stenmel, grus eller asfalt. Et trampespor kræver selvsagt ikke den store investering, mens omkostningen til at etablere en sti med stenmel eller asfalt kan løbe op i flere tusinde kroner per løbende meter.

Er underlaget vådt, kan det også være nødvendigt at hæve stien eller at etablere træbroer (spange) at gå på.

Er stien en trampesti, vil man måske godt kunne acceptere, at den på nogle tider af året er våd og derfor svær eller umulig at færdes på. Det sammen gælder for en sti, der løber på stranden langs kysten.

Brugernes behov

Det er selvfølgelig vigtigt at klarlægge hvem der skal bruge en evt. ny sti. De forskellige brugere har forskellige behov og det kan være svært for ridende i fuld galop at færdes sammen med fx mountainbikere.

Skal der være flere brugere på det samme ruteforløb, kan man overveje at have flere spor på den samme rute. Fx ét spor til gående og cyklister og et andet spor til heste. Kan det ikke lade sig gøre er det en god idé via formidling at opfordre til, at brugerne tager hensyn til hinanden.

Etablering af handicapvenlig sti

Skal stien kunne bruges af gangbesværede og kørestolsbrugere, vil det kræve, at underlaget er jævnt og tørt. Det vil ofte kræve et stien anlægges med stenmel eller asfalteres og den skal være minimum 2,2 m bred, hvis to kørestole skal kunne passere hinanden. En sådan sti er også velegnet til småbørnsfamilier med barnevogn.

Drift

Inden man etablerer en ny sti eller rute, skal man altid have en klar aftale om, hvem der skal vedligeholde ruten efterfølgende.

Skal man som borger selv stå for driften af en natursti, kan man søge om tilskud til redskaber til vedligehold via Skive Kommunes Grøn Borgerpulje.

Grøn Borgerpulje

Tilladelser og dispensationer

Man vil ofte ønske at en natursti skal gå, der hvor der hvor der er natur og smukke landskaber. Nogle naturområder er beskyttet af bestemte regler. Det bør derfor altid undersøges, om stien løber igennem et naturområde med en bestemt type beskyttelse. Man vil i nogle tilfælde skulle søge om dispensation til etablering af stien.

På Skive Kommunes kort kan du se, om der er beskyttede naturområder, hvor du planlægger at anlægge din sti. Se mere på DataPortalen på www.skive.dk.

Se kort over Skive Kommune

I skemaet på næste side under kan du se hvad du skal gøre og hvem du skal henvende dig til, hvis du ønsker at søge om dispensation fra de forskellige typer af naturbeskyttelse.

Tag eventuelt en snak med den myndighed, der administrerer naturbeskyttelsen. Der vil man kunne rådgive dig om, hvor og hvordan stien kan anlægges mest hensigtsmæssigt gennem det beskyttede område.

I skemaet på næste side under kan du se hvad du skal gøre og hvem du skal henvende dig til, hvis du ønsker at søge om dispensation fra de forskellige typer af naturbeskyttelse.

Område	Hvornår kræves dispensation?	Hvor søger man om dispensation?
§3-område Områder beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3 – kan være eng, hede, mose, overdrev, strandeng eller sø.	Det er op til en konkret vurdering, om et tiltag kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3, så man bør altid henvende sig til kommunen.	Henvendelse til Natur, Byg & Miljø, Teknisk Forvaltning, Skive Kommune – tek@skivekommune.dk
Natura2000 Områder udpeget af EU, som særlige beskyttelsesområder for sjældne natur, dyr og planter.	Det er op til en konkret vurdering, om et tiltag kræver dispensation fra en fredningsbestemmelse, så man bør altid henvende sig til kommunen.	Henvendelse til Natur, Byg & Miljø, Teknisk Forvaltning, Skive Kommune – tek@skivekommune.dk
Fredninger og beskyttelseslinjer Arealfredninger, fredede fortidsminder, fredede sten og jorddiger mm.	Anlæg i skove omfattet af fredsskovpligten kræver som udgangspunkt dispensation. Mindre anlæg, som for eksempel trampestier, vil dog kunne etableres uden dispensation. Det er altid op til en konkret vurdering, hvorfor det ønskede anlæg altid skal anmeldes til Miljøstyrelsen.	Ansøgningsskema for dispensation for fredsskovpligt Åbn skemaet her
Strandbeskyttelseslinjen En zone fastlagt landet langs alle danske kyster – også Limfjordens kyst.	Om et anlæg inden for strandbeskyttelseslinjen kræver dispensation er op til en konkret vurdering. Der skal søges om dispensation hos Kystdirektoratet.	Se vejledningen hos Kystdirektoratet her

Tilskudsmuligheder og fondssøgning

Når stiens forløb og type er planlagt, og de berørte lodsejere er med på ideen, er det på tide at tænke over, hvordan projektet skal finansieres. Der er flere muligheder for at søge om tilskud til etablering og opmærkning af stier samt faciliteter i tilknytning hertil.

Fonde og puljer	Støtter	Flere oplysninger
Udlodningsmidler til friluftsliv	Tilskud til materialer der forbedrer befolkningens mulighed for at opleve og forstå naturen.	Læs mere om mulighederne her ->
Nye Spor	Det er op til en konkret vurdering, om et tiltag kræver dispensation fra en fredningsbestemmelse, så man bør altid henvende sig til kommunen.	Læs mere om mulighederne her ->
LAG Skive-Viborg	Støtter bl.a. projekter der forbinder stisystemer og giver nye naturoplevelser, mødesteder og motionsmuligheder i naturen mm.	Læs mere om mulighederne her ->
Skive Kommunes Landsbypulje	Støtter udviklingsprojekter i Skive kommunes landsbyer og landområder.	Læs mere om mulighederne her ->

Hvordan søger man om penge?

Der er meget forskelligt, hvad den enkelte fond ønsker, der skal indsendes for at søge om tilskud til et projekt. Vi har samlet et par gode råd som du kan læse inden du går i krig med ansøgningen.

Læs formålet først

Læs fondens formål, og hvad de støtter, godt igennem inden du laver en ansøgning. Det er surt at spille tiden på at søge en fond, der ikke støtter den type projekt, man søger til. Nogle fonde giver kun til materialer, mens andre også giver til arbejds løn mm. Kontakt eventuelt fonden for at finde ud af, om jeres projekt falder ind under deres formål.

Søg som forening

Mange fonde giver ikke støtte til privatpersoner. Det er derfor en fordel, at man har en forening, fx en borger- eller idrætsforening, som kan stå som ansøger.

Projektbeskrivelse

Mange fonde har et ansøgningsskema, som skal udfyldes. Herudover er det altid en god ide at udarbejde en projektbeskrivelse, som beskriver: Baggrunden for projektet, formålet og målgruppen, hvordan projektet skal gennemføres, af hvem og hvornår - forventede tidsplan og projektets økonomi. Et eksempel på en skabelon, der kan bruges ved udarbejdelse af en projektbeskrivelse, kan findes i bilag 2.

Hjælp til fundraising

Det er muligt at få hjælp til fundraising, hvis man synes det er for stor en mundfuld at gå i gang med selv. Du kan søge om at få dækket udgifterne til en fundraiser via Skive Kommunes Fundraisingpulje.

Fundraisingpuljen

Atale om opmærkning af natursti

Aftale mellem ejer af [matr.nr.] , [Ejerlav], [ejernavn] og Skive kommune

Når aftalerne for afmærkning af ruten er på plads, vil ruten blive afmærket med pæle og piktogrammer. Derudover vil ruten blive synliggjort i informationsfoldere og på diverse hjemmesider. På centrale steder på ruten vil desuden blive opsat informationstavler med tilhørende folderkasser.

Din tilladelse til afmærkning af rute på privat grund

Det kræver naturligvis tilladelse fra lodsejeren at afmærke ruter med pæle på privat ejendom. Vi vil derfor gerne have jeres tilladelse til at afmærke ruten som vist på kortbilaget. Afmærkningen vil ske med træpæle med en højde på ca. 80 cm over jordoverfladen. Pælene vil blive placeret med passende afstand, så de ikke er til gene. Da der er tale om en trampesti, vil stien primært fremstå som et smalt spor, hvis vedligeholdelse primært sker ved brugernes nedtrampning af vegetation i sporet. Hvor behovet måtte opstå for sparsom beskæring af grene langs sporet, vil dette blive udført af lokale efter aftale med lodsejeren. Vedligehold/udskiftning af markeringspæle og infotavler vil blive udført af

Adgangsreglerne for adgangen til naturen

Det er tilladt at gå og cykle på veje og stier i det åbne land samt i skove. Ejeren har dog lov til at forbyde færdsel, hvis den er til væsentlig gene for privatlivets fred, for produktionen eller for dyre- og plantelivet. På dage, hvor der er jagt eller foregår intensivt landbrugsarbejde, kan færdslen også indskrænkes. Kommunen kan dog tilsidesætte et forbud mod færdsel, hvis det strider mod lovens intentioner.

Fortsættes på næste side...

Din accept

Det er planen, at ruterne skal etableres i foråret 2025. Vi vil derfor bede undertegnede ejer af matr.nr. ..., ejerlav om tilladelse til at Skive Kommune opmærker et ruteforløb, som vist på vedlagte kort samt at ruten bliver synliggjort på hjemmesider og i trykte informationsmaterialer.

Aftalen kan opsiges af begge parter med en måneds varsel fra den første i en måned. Senest tre måneder efter aftalens ophør vil Skive Kommune have fjernet de fysiske markering på ruten, og informationer om ruten på digitale og i trykte medier vil blive slettet.

d.

**På vegne af ejerne af matr.nr.
ejerlav,
Ejers navn _____**

Skive d.

**På vegne af Skive Kommune
Navn _____**

Skabelon til projektbeskrivelse

1. Projektets målgruppe (Hvem henvender projektet sig til / retter projektet sig imod?)
2. Baggrund for projektet (Hvad er historien bag projektet / hvorfra kommer ideen / er det en del af et større projekt – led i en større plan?)
3. Projektets formål (herunder succeskriterier) (Hvad er formålet med at gennemføre projektet / hvad skal der til for at projektet kan blive en succes?)
4. Projektets metode (Beskrivelse af projektet – Hvordan gennemføres projektet / hvad skal der til for at projektet kan gennemføres?)
5. Resultat- og effektmåling (Hvordan måles resultater og effekter af projektet?)
6. Projektets gennemførelse (Hvem gennemfører projektet (evt. styregruppe, samarbejdspartnere m.fl.) / hvornår planlægges de forskellige aktiviteter at foregå (tids- og aktivitetsplan) / hvad er omkostningerne ved projektet og hvordan finansieres projektet (budget og finansieringsplan)?)
7. Projektets forankring (Hvad skal der til for at projektet kan fortsætte efter projektperiodens udløb?)
8. Projektets perspektiv og synergieffekt (Hvordan forholder projektet sig til andre lignende projekter.

Ikke alle punkter er relevant for alle projekter. Nogle punkter kan evt. skrives sammen.

Mere inspiration

Savner du mere inspiration til arbejdet med at planlægge naturstier, så tag evt. et kig i Friluftsrådets guide til planlægning og forvaltning af stier.

Friluftsrådets guide

Har du brug for at blive helt skarp på reglerne for den offentlige adgang i naturen, findes der en let tilgængelig vejledning omkring reglerne på oplevmere.nu.

Regler for færdsel i naturen

Skive Kommune vil gerne være behjælpelig med sparring i forbindelse med projekter til etablering af naturstier og friluftsfaciliteter. Vi har ikke altid mulighed for at gå med ind i projektet, men vil gerne høre om jeres ideer og hjælpe jer på vej.

Kontakt

For spørgsmål vedrørende naturstier i Skive Kommune eller etablering af nye stier kontakt

Stikoordinator

Marlene Rasmussen

+45 40269417

marr@skivekommune.dk

SKIVEKOMMUNE